

Środa, 23 listopada 2022 r.

P9_TA(2022)0408

Promowanie stabilności i bezpieczeństwa w szeroko rozumianym regionie Bliskiego Wschodu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie promowania stabilności i bezpieczeństwa w szeroko rozumianym regionie Bliskiego Wschodu (2020/2113(INI))

(2023/C 167/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 8 i 21,
 - uwzględniając wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 17 lutego 2022 r. zatytułowaną „Realizacja wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony – sprawozdanie roczne za 2021 r.” ⁽²⁾,
 - uwzględniając sprawozdanie wysokiego przedstawiciela Unii do spraw polityki zagranicznej i bezpieczeństwa z 16 czerwca 2021 r. zatytułowane „Sprawozdanie WPZiB – Nasze priorytety w 2021 r.”,
 - uwzględniając wspólną deklarację Unii Europejskiej i Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA) z 17 listopada 2021 r. w sprawie europejskiego wsparcia dla UNRWA (2021–2024),
 - uwzględniając wspólny komunikat Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji z 18 maja 2022 r. w sprawie partnerstwa strategicznego z Zatoką Perską (JOIN(2022)0013) oraz konkluzje Rady w tej sprawie z 20 czerwca 2022 r.,
 - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 66/290 z 10 września 2012 r. zatytułowaną „Działania następcze w związku z ust. 143 (dotyczącym bezpieczeństwa ludzkiego) dokumentu końcowego ze światowego szczytu z 2005 r.”,
 - uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000) z 31 października 2000 r. w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,
 - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ 70/1 z 25 września 2015 r. zatytułowaną „Przekształcamy nasz świat: Program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030”, Program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030”,
 - uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 23 października 2020 r. w sprawie równouprawnienia płci w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa UE ⁽³⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0256/2022),
- A. mając na uwadze niejednorodność państw należących do szeroko rozumianego regionu Bliskiego Wschodu, o którym mowa w niniejszym sprawozdaniu i który obejmuje obszar między Morzem Śródziemnym a Zatoką Perską; mając na uwadze, że region ten ma strategiczne znaczenie dla UE ze względu na jego położenie geograficzne i wspólne więzi oraz wymaga długoterminowego podejścia i skoordynowanej polityki, biorąc pod uwagę cele Unii polegające na propagowaniu wartości pokoju, bezpieczeństwa i ochrony praw człowieka w ścisłej zgodności z prawem międzynarodowym; mając na uwadze, że stabilność i bezpieczeństwo Europy oraz szeroko rozumianego regionu Bliskiego Wschodu są współzależne, a sytuacja w zakresie bezpieczeństwa w regionie charakteryzuje się trwającymi konfliktami o silnym wymiarze regionalnym i pozaregionalnym, a także jest niestabilna i bardzo niepokojąca;

⁽¹⁾ Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99.

⁽²⁾ Dz.U. C 342 z 6.9.2022, s. 167.

⁽³⁾ Dz.U. C 404 z 6.10.2021, s. 202.

Środa, 23 listopada 2022 r.

- B. mając na uwadze, że region Bliskiego Wschodu boryka się z szeregiem ognisk niestabilności, której źródłem są zarówno strukturalne napięcia geopolityczne, jak i utrzymujące się czynniki lokalne, takie jak problemy związane z rozwojem społeczno-gospodarczym, nieudolnym sprawowaniem rządów i radykalizmem religijnym; mając na uwadze, że wiele krajów w szeroko rozumianym regionie Bliskiego Wschodu stało w obliczu wojny, niestabilności oraz kryzysów społecznych i finansowych; mając na uwadze, że organizacje terrorystyczne wykorzystały tę niestabilność i sytuację w dziedzinie bezpieczeństwa oraz spowodowały wiele ofiar wśród cywilów; mając na uwadze, że w tym trudnym kontekście oraz ze względu na stosunki historyczne i sąsiedzkie UE ma do odegrania kluczową rolę w przyczynianiu się do stabilizacji tego regionu; mając na uwadze, że UE, jako podmiot międzynarodowy, musi być w stanie umocnić swoją rolę konstruktywnego partnera, opierając się na swoich zdolnościach mediacyjnych, aby przyczynić się do stabilizacji i dobrobytu krajów Bliskiego Wschodu;
- C. mając na uwadze, że wpływ i rola różnych państw członkowskich UE w regionie są bardzo nierówne ze względu na ich specyficzne historyczne, kulturowe i społeczno-gospodarcze powiązania; mając na uwadze, że wszystkim państwom członkowskim UE przyświeca wspólny cel, jakim jest bezpieczeństwo i stabilność, a także promowanie praw człowieka i demokracji; mając na uwadze, że te różnice mogą czasem podsycać sprzeczne lub antagonistyczne poglądy w krajach regionu, a także konkurencyjne strategie, które są bardzo szkodliwe z perspektywy dążenia przez UE do przyjęcia bardziej spójnego i skutecznego podejścia; mając na uwadze, że polityka UE skupia się coraz bardziej na kwestiach migracji i azylu, a także zwalczaniu terroryzmu; mając na uwadze, że należy skupić się na podstawowych przyczynach niestabilności, aby zapewnić długoterminowe strategie i rozwiązania wspólnych wyzwań;
- D. mając na uwadze, że w Zatoce Perskiej koncentrują się nasilone rywalizacje międzypaństwowe, etniczne i religijne, które mogą nie tylko podsycać obecny kryzys, jak w Jemenie, ale także doprowadzić do niestabilności w całym regionie;
- E. mając na uwadze, że nierozwiązane konflikty w Libii i Syrii stanowią poważny powód do niepokoju i zagrażają stabilności całego regionu; mając na uwadze, że w tych krajach obecne są podmioty trzecie, takie jak Iran, Rosja i Turcja w Syrii, a w konflikty te zaangażowane są ugrupowania wojskowe i paramilitarne, takie jak rosyjska grupa Wagnera; mając na uwadze, że w Jemenie trwa przedłużający się kryzys polityczny i humanitarny, który pogłębiła wojna, oraz że do tego kraju stale napływa broń; mając na uwadze, że 80 % ludności, czyli 24,1 mln osób, potrzebuje pomocy humanitarnej i ochrony; mając na uwadze, że wojna w Jemenie jest obecnie największym kryzysem humanitarnym na świecie; mając na uwadze, że w Iraku i Libanie toczą się konflikty społeczne i polityczne, w których różne potęgi regionalne próbują wpłynąć na lokalną ludność w celu rozszerzenia swojej kontroli; mając na uwadze ryzyko dalszego rozwoju tych konfliktów; mając na uwadze, że trwająca izraelska okupacja terytoriów palestyńskich nadal jest źródłem niestabilności w regionie; mając na uwadze, że konflikty w regionie wpłynęły na życie milionów uchodźców zmuszonych do opuszczenia swoich krajów, w tym około 14 mln Palestyńczyków⁽⁴⁾, 7 mln Syryjczyków⁽⁵⁾, 2 mln Irakijczyków⁽⁶⁾ i 1,7 mln Jemeńczyków⁽⁷⁾;
- F. mając na uwadze, że UNRWA nadal przyczynia się do stabilności i pokoju w regionie; mając na uwadze, że finansowanie tej agencji nie jest wystarczające do wypełnienia jej mandatu, który ma kluczowe znaczenie dla rozwoju społecznego i wsparcia humanitarnego dla części uchodźców na świecie znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, w związku z czym stałe wsparcie UE dla UNRWA jest kluczowym elementem strategii UE na rzecz wspierania bezpieczeństwa, stabilności i rozwoju w regionie;
- G. mając na uwadze, że Stany Zjednoczone – mimo przyznania temu regionowi niższego priorytetu – wciąż odgrywają istotną rolę, w tym ze względu na bezpośrednią obecność wojskowej siły bezpieczeństwa, która mimo zmniejszenia pozostaje kluczowa dla wielu krajów; mając na uwadze, że Rosja stała się wojskowym podmiotem w regionie po interwencji w 2015 r. w czasie wojny w Syrii mającej na celu wsparcie reżimu syryjskiego;
- H. mając na uwadze, że 15 września 2020 r. Zjednoczone Emiraty Arabskie i Bahrajn uzgodniły normalizację swoich stosunków dyplomatycznych z Izraelem przez podpisanie tzw. porozumień abrahamowych;

⁽⁴⁾ Podsekretarz generalny do spraw humanitarnych i koordynator pomocy w sytuacjach kryzysowych Martin Griffiths, Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców Filippo Grandi oraz administrator Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju Achim Steiner, „Komunikat szefów ONZ ds. pomocy humanitarnej, uchodźców i rozwoju na temat sytuacji w Syrii i regionie”, 10 maja 2022 r.

⁽⁵⁾ Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, „Kryzys w Syrii”, aktualizacja 15 marca 2021 r.

⁽⁶⁾ Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, „Wyjaśnienie kryzysu uchodźczego w Iraku”, 7 listopada 2019 r.

⁽⁷⁾ Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, „Wyjaśnienie kryzysu w Jemenie”, 14 lipca 2022 r.

Środa, 23 listopada 2022 r.

- I. mając na uwadze, że szczyt, który odbył się w dniach 27–28 marca 2022 r. między Izraelem, Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi, Bahrajnem, Egipcem i Marokiem (z udziałem sekretarza stanu USA) i miał na celu ustanowienie nowego regionalnego podejścia do bezpieczeństwa i pogłębienie współpracy między tymi krajami, utworzył drogę do nowego regionalnego podejścia do bezpieczeństwa; mając na uwadze, że od 2011 r. Iran znacznie zwiększył swoje wpływy w regionie; mając na uwadze, że podczas dorocznego szczytu Rady Współpracy Państw Zatoki (RWPZ) w Al-Uła w 2021 r. Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Egipt i Bahrajn zakończyły bojkot Kataru po prawie czterech latach; mając na uwadze, że w 2021 r. rozmowy między Arabią Saudyjską a Iranem oraz dialogi wysokiego szczebla między Iranem a Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi przyczyniły się do deeskalacji w regionie;
- J. mając na uwadze, że zarówno Ukraina, jak i Rosja są wiodącymi eksporterami zbóż i nawozów do produktów rolnych dla wielu krajów w regionie, które są wysoce zależne i podatne na zagrożenia; mając na uwadze, że rosyjska wojna w Ukrainie i rosyjska blokada ukraińskiego zboża powoduje niedobory pszenicy i zbóż i może wpędzić w głód nawet 49 mln osób; mając na uwadze, że zakłócenia związane z wojną pogłębiają już rosnące ceny żywności i ubóstwo;
- K. mając na uwadze, że państwa członkowskie UE nadal eksportują broń do krajów w regionie; mając na uwadze, że UE ustaliła wspólne stanowisko określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego⁽⁸⁾;
- L. mając na uwadze, że kraje w regionie są kluczowymi partnerami handlowymi UE oraz że między obiema stronami istnieją ważne więzi gospodarcze; mając na uwadze, że obecny kryzys energetyczny, spotęgowany rosyjską wojną w Ukrainie, doprowadził do zacieśnienia kontaktów z RWPZ i innymi krajami w regionie w sprawie importu zasobów energetycznych do UE; mając na uwadze, że istnieje potencjał ściślejszej współpracy w innych obszarach, takich jak transformacja ekologiczna, łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej, turystyka, lepsze sprawowanie rządów, edukacja, kultura i prawa człowieka; mając na uwadze, że we wspólnym komunikacie w sprawie partnerstwa strategicznego z Zatoką Perską przedstawiono wiele obszarów wspólnego zainteresowania UE, RWPZ i innych państw Zatoki Perskiej; mając na uwadze, że kraje Zatoki Perskiej zwiększyły swoją międzynarodową pomoc humanitarną i rozwojową;
- M. mając na uwadze, że szeroko rozumiany region Bliskiego Wschodu jest jednym z najbardziej dotkniętych zmianą klimatu regionów na świecie, a temperatury rosną tu dwa razy szybciej niż średnia światowa; mając na uwadze, że kraje w regionie zmagają się z wieloma wyzwaniami środowiskowymi, takimi jak pustynnienie, utrata różnorodności biologicznej, zanieczyszczenie na obszarach morskich i przybrzeżnych, zanieczyszczenie powietrza oraz niedobór wody i zła jakość wody, co spotęguje zmianę klimatu; mając na uwadze, że częstotliwość i intensywność burz piaskowych w regionie stale rośnie; mając na uwadze, że spowodowane klimatem niedobory wody, pustynnienie i brak bezpieczeństwa żywnościowego zagrażają bezpieczeństwu ludzkiemu i mogą pogłębić istniejące konflikty lub wywołać nowe konflikty w regionie; mając na uwadze, że w kontekście trwającego światowego kryzysu energetycznego i rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie konieczne jest zacieśnienie kontaktów z partnerami w regionie; mając na uwadze, że istnieje potencjał ściślejszej współpracy w innych obszarach, takich jak transformacja ekologiczna, lepsze sprawowanie rządów i prawa człowieka; mając na uwadze, że Europejski Zielony Ład może stworzyć kanały konstruktywnej współpracy między UE a państwami w regionie; mając na uwadze, że UE będzie musiała importować energię ze źródeł odnawialnych, aby osiągnąć swoje cele klimatyczne; mając na uwadze, że w kontekście globalnych wysiłków na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i odejścia od paliw kopalnych kraje szeroko rozumianego regionu Bliskiego Wschodu muszą zdywersyfikować swoje gospodarki, które są w dużym stopniu uzależnione od wydobycia węglowodorów i handlu nimi; mając na uwadze, że w październiku 2021 r. Zjednoczone Emiraty Arabskie zobowiązały się do osiągnięcia zerowych emisji netto do 2050 r., Arabia Saudyjska zobowiązała się do osiągnięcia zerowych emisji netto na szczeblu krajowym do 2060 r., a Katar zobowiązał się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych o 25 % do 2030 r.;
- N. mając na uwadze, że problemy związane ze sprawowaniem rządów niesprzyjającym włączeniu społecznemu, a także naruszanie praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności oraz terroryzm, korupcja i obce ingerencje w regionie są niepokojące i stanowią istotne źródło braku stabilności i bezpieczeństwa; mając na uwadze, że uwięzienie lub torturowanie pokojowo nastawionych przedstawicieli opozycji politycznej, obrońców praw człowieka i działaczy społecznych w wielu krajach regionu nasiliło się w odpowiedzi na uzasadnione aspiracje demokratyczne i prowadzi do dalszego konfliktu; mając na uwadze, że według doniesień w 2021 r. w siedmiu krajach: Egipcie, Iranie, Iraku, Arabii Saudyjskiej, Syrii, Zjednoczonych Emiratach Arabskich i Jemenie odbyło się 520 egzekucji, co stanowi wzrost o 19 % w porównaniu z 2020 r.; mając na uwadze, że głęboko zakorzeniona korupcja ma negatywny wpływ na zatrudnienie, wzrost gospodarczy i rozwój oraz zagraża zdolności państw do wywiązywania się z obowiązku propagowania,

⁽⁸⁾ Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB.

Środa, 23 listopada 2022 r.

poszanowania i ochrony praw człowieka przysługujących jednostkom na obszarze ich jurysdykcji; mając na uwadze, że najwyższe na świecie bezrobocie młodzieży oraz więzienie lub torturowanie przedstawicieli opozycji politycznej i działaczy społecznych w całym regionie podsyca napięcia i konflikty;

- O. mając na uwadze, że definicje stabilności i bezpieczeństwa są pozytywnie związane z rozwojem demokratycznym i poszanowaniem praworządności; mając na uwadze, że ostatnie badania⁽⁹⁾ w dziedzinie gospodarki politycznej potwierdzają, że „istnieje istotny pod względem gospodarczym i statystycznym pozytywny wpływ demokracji na przyszły PKB na mieszkańca” i zakładają „długoterminowy wzrost PKB o około 20–25 % w ciągu 25 lat po procesie demokratyzacji”; mając na uwadze, że ograniczenie pluralizmu mediów i wolności prasy jeszcze bardziej zdestabilizowało region poprzez zwiększenie przyzwolenia na przemoc i potępienie wszystkich krytycznych głosów;
- P. mając na uwadze, że według UNICEF dzieci i młodzież (w wieku do 24 lat) w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej stanowią obecnie prawie połowę ludności; mając na uwadze, że według badania opinii arabskiej młodzieży z 2021 r. rosnące koszty życia i inne codzienne problemy są postrzegane jako główne przeszkody dla regionu, ponieważ ponad jedna trzecia młodych Arabów ma problemy z utrzymaniem się; mając na uwadze, że setki europejskich dzieci jest przetrzymywanych od ponad czterech lat w obozach detencyjnych Al Hol i Al Roj;
- Q. mając na uwadze, że wytyczne UE dotyczące praw człowieka, w tym wytyczne UE w sprawie przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz propagowania praw kobiet i równouprawnienia płci powinny zostać wzmocnione i znaleźć się w centrum strategii UE dla tego regionu; mając na uwadze, że przysługujące kobietom prawa człowieka są systematycznie łamane, a działacze na rzecz praw kobiet nadal są w tym regionie nękanymi, zastraszani, zatrzymywani i więzieni lub zakazuje im się podróży; mając na uwadze, że zabójstwa honorowe są nadal powszechne w wielu krajach szeroko rozumianego regionu Bliskiego Wschodu, a wiele kobiet wciąż żyje w niewoli małżeńskiej; mając na uwadze, że pełne włączenie kobiet w zapobieganie konfliktom i ich rozwiązywanie okazało się korzystne dla promowania bezpieczeństwa i stabilności na świecie; mając na uwadze, że w ostatnich latach RWPZ w znacznym stopniu skupiała się na zwiększeniu udziału kobiet w zatrudnieniu, a także w gminach i parlamentach;
- R. mając na uwadze, że osoby LGBTI nadal są ofiarami represji i przemocy w całym regionie, a kara śmierci nadal istnieje w wielu krajach tego regionu;
- S. mając na uwadze, że mniejszości religijne i etniczne, w tym chrześcijanie, są nadal prześladowane w wielu krajach Bliskiego Wschodu oraz że należy zagwarantować im pełne korzystanie z ich praw i wolności;
- T. mając na uwadze, że ostatnie wydarzenia w Iranie doprowadziły do pogłębienia kryzysu praw człowieka; mając na uwadze, że po śmierci Mahsy Amini w całym kraju wybuchły masowe protesty, na które władze irańskie odpowiedziały niedopuszczalnymi represjami, w szczególności wymierzonymi w kobiety protestujące przeciwko nadużyciom i systemowej dyskryminacji;

Aktualna sytuacja

1. podkreśla, że obecną sytuację w szeroko rozumianym regionie Bliskiego Wschodu charakteryzuje utrzymywanie się konfliktów, w tym wyniszczających konfliktów pośrednich o wymiarze regionalnym i kryzysów o wielu źródłach, co sprawia, że opracowanie globalnej europejskiej strategii jest szczególnie skomplikowane, ponieważ każdy wkład musi być wielowymiarowy i dostosowany do specyfiki każdej sytuacji, przy jednoczesnym zachowaniu spójnego wymiaru regionalnego i międzynarodowego; podkreśla, że wszelkie zaangażowanie państw członkowskich UE lub innych stron zewnętrznych, zwłaszcza Rosji, musi mieć na celu rozwiązanie konfliktów oraz zwiększenie bezpieczeństwa i stabilności; zauważa, że oprócz trwających konfliktów istnieją ukryte konflikty, które UE musi wziąć pod uwagę przy określaniu swojej długoterminowej strategii zwalczania podstawowych przyczyn niestabilności w regionie;
2. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki UE na rzecz wspierania demokracji, praworządności, praw człowieka, rozwoju gospodarczego i podstawowych wolności w regionie Bliskiego Wschodu oraz wzywa UE do dalszego zachęcania do reform politycznych i gospodarczych w każdym kraju;

⁽⁹⁾ Acemoglu, D. i in., „Democracy Does Cause Growth” [„Demokracja powoduje wzrost”], *Journal of Political Economy*, tom 127, nr 1, 2019, s. 47–100.

Środa, 23 listopada 2022 r.

3. podkreśla, że UE promuje program na rzecz pokoju i stabilności oraz jest gotowa przystąpić do ściślejszej współpracy i wymiany metod, doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie zapobiegania konfliktom, mediacji i zwalczania terroryzmu, zarówno na szczeblu dwustronnym, jak i regionalnym;
4. podkreśla, że UE ma własne interesy na Bliskim Wschodzie jako obszar o dużym znaczeniu dla bezpieczeństwa UE i jej obywateli, a mianowicie promowanie pokoju, stabilności i deeskalacji napięć w całym regionie, przeciwdziałanie zmianie klimatu, współpraca w zakresie produkcji czystej energii, promowanie i wdrażanie multilateralizmu, propagowanie poszanowania praw człowieka, praworządności i dobrych rządów, zwiększanie dobrobytu, zaspokajanie rosnących globalnych potrzeb rozwojowych i humanitarnych oraz promowanie zdrowia na świecie; podkreśla, że bezpieczeństwo UE jest powiązane z bezpieczeństwem na Bliskim Wschodzie oraz że instrumenty finansowania UE, takie jak Europejski Instrument na rzecz Pokoju i Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”, a także pomoc humanitarna i operacje humanitarne skierowane do regionu powinny w istotny sposób przyczynić się do stabilności i dobrobytu w regionie; podkreśla odpowiedzialność właściwych organów UE za dalsze zapewnianie odpowiedzialności finansowej i przejrzystości w oparciu o istniejącą metodykę zarządzania realizacją celów i systemu sprawozdawczości, a także podkreśla, że żadne środki UE nie mogą być przeznaczane na organizację lub działalność terrorystyczną;
5. podkreśla, że podmioty globalne i regionalne, które w żaden sposób nie uzależniają swojego wsparcia od zasad dobrych rządów, które promuje UE, w coraz większym stopniu intensyfikują swoje działania, zwłaszcza w dziedzinie wojskowej i w stosunkach z krajami afrykańskimi oraz osłabiają wielostronne mechanizmy niezbędne do utrzymania pokoju;
6. zauważa, że od czasu arabskiej wiosny w 2011 r. w regionie tym zaszły historyczne zmiany; podkreśla jednak, że utrzymująca się niestabilność wynika między innymi z decyzji niektórych reżimów autorytarnych o stosowaniu przemocy wobec pokojowych protestantów i krytyków; uważa, że większa polaryzacja przynosi efekty odwrotne do zamierzonych, jeśli chodzi o cele UE w dziedzinie stabilności i bezpieczeństwa; wzywa UE do wspierania multilateralizmu i integracji regionalnej w szeroko rozumianym regionie Bliskiego Wschodu za pośrednictwem międzyinstytucjonalnego partnerstwa UE-RWPZ oraz partnerstwa eurośroziemnomorskiego, w tym silnych stosunków międzyparlamentarnych; jednocześnie zachęca UE do nasilenia dwustronnych dyskusji i partnerstw z wszystkimi zainteresowanymi stronami, które poważnie angażują się w zapewnienie pokoju i stabilności w regionie;
7. podkreśla ważną rolę, jaką UE mogłaby odegrać w ściślejszej współpracy z partnerami w regionie, w tym ze społeczeństwem obywatelskim, pokojowo nastawioną opozycją, związkami zawodowymi i środowiskiem biznesu, na szczeblu dwustronnym, regionalnym i międzynarodowym, aby pomóc w wypracowaniu wspólnej reakcji w celu osiągnięcia stabilizacji i rozwoju, co ma kluczowe znaczenie dla wspierania stabilności; w związku z tym pochwała wysiłki podmiotów regionalnych, takich jak Irak, Kuwejt, Oman i Katar, na rzecz promowania konstruktywnego wewnątrzregionalnego zaangażowania dyplomatycznego, w tym poprzez takie inicjatywy jak konferencja na rzecz współpracy i partnerstwa w Bagdadzie w 2021 r. oraz rozmowy o normalizacji stosunków między Iranem a Arabią Saudyjską, które ułatwił Irak; wzywa UE, by w miarę możliwości wspierała te działania dyplomatyczne oraz zachęcała do odpowiedzialności regionalnej i odpowiedzialności za łagodzenie napięć; w związku z tym wzywa do zacieśnienia współpracy z regionalnymi organizacjami, takimi jak RWPZ i Liga Państw Arabskich;
8. z zadowoleniem przyjmuje wspólny komunikat w sprawie partnerstwa strategicznego z regionem Zatoki Perskiej w celu promowania szeroko zakrojonej współpracy z krajami RWPZ w różnych obszarach; uważa, że komunikat ten stanowi ważny krok w kierunku uznania roli krajów Zatoki Perskiej w regionie i nadania nowego charakteru stosunkom międzyregionalnym między UE a regionem Zatoki Perskiej; uważa, że komunikat skorzystałby na opracowaniu strategii politycznych mających na celu przezwycięzenie obecnego braku zaufania między różnymi zainteresowanymi stronami w Zatoce Perskiej, w tym RWPZ, Irakiem i Iranem; uważa, że UE powinna wspierać współpracę między podmiotami regionalnymi zorientowaną na konkretne problemy i dotyczącą wspólnych wyzwań, takich jak zmiana klimatu, klęski żywiołowe, handel i cele zrównoważonego rozwoju, co przyczyniłoby się do budowy zaufania w regionie; wyraża uznanie dla kluczowej roli współpracy w zakresie transformacji ekologicznej; żałuje jednak, że brakuje krytycznego zaangażowania w związku z złą sytuacją w zakresie praw człowieka i problematyczną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa tych państw; zachęca UE i jej państwa członkowskie do podkreślenia, że ściślejsze partnerstwo z krajami Zatoki Perskiej powinno być powiązane z jasnymi punktami odniesienia w zakresie praw człowieka dotyczącymi postępów, w tym w zakresie odpowiedzialności za zbrodnie wojenne w Jemenie, praw kobiet, wolności słowa i zrzeszania się, uwolnienia obrońców praw człowieka, moratorium na wykonywanie kary śmierci, praw pracowników migrujących oraz dostosowania ich stanowisk na forach międzynarodowych; z zadowoleniem przyjmuje propozycję zawartą we wspólnym komunikacie, by zwiększyć zaangażowanie UE w krajach Zatoki Perskiej w finansowanie międzynarodowej pomocy humanitarnej i rozwojowej; wzywa Komisję do zachęcania darczyńców z Zatoki Perskiej do przekazywania większej ilości pomocy

Środa, 23 listopada 2022 r.

humanitarnej i rozwojowej za pośrednictwem instytucji wielostronnych⁽¹⁰⁾, ponieważ pomoc tych darczyńców jest głównie dwustronna, a jedynie w 1–6 % pomocy trafia do instytucji wielostronnych; zaleca Komisji, by zaoferowała odpowiednim krajom pomoc w ponownym rozważeniu ich celów pomocowych oraz zacieśnieniu współpracy i koordynacji między nimi, a także między nimi a UE;

9. potępia trwające od 2015 r. brutalne ataki na ludność Jemenu, które spowodowały śmierć tysięcy ludzi, zniszczyły kluczową infrastrukturę cywilną i doprowadziły do powszechnego głodu; przypomina, że konfliktu w Jemenie nie można rozwiązać metodami wojskowymi oraz że można go zażegnać w sposób zrównoważony jedynie w drodze pluralistycznego procesu negocjacyjnego, który poprowadzą i za który będą odpowiadać Jemeńczycy, a udział w nim wezmą wszystkie jemeńskie grupy społeczne i wszystkie strony konfliktu; wzywa państwa członkowskie UE do zawieszenia wywozu broni wykorzystywanej podczas wojny w Jemenie, biorąc pod uwagę poważne ryzyko naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego lub prawa humanitarnego; potępia dostawy znacznej ilości broni i komponentów przez osoby i podmioty z Iranu do ruchu Huti; z zadowoleniem przyjmuje rozejm osiągnięty pod auspicjami ONZ w kwietniu 2022 r. w Jemenie między koalicją pod przywództwem Arabii Saudyjskiej a wspieranymi przez Iran rebeliantami Huti, a także odnowienie tego rozejmu w czerwcu 2022 r.; utrzymuje, że rozejm powinien być pierwszym krokiem w kierunku przygotowania gruntu pod wiarygodne rozmowy pokojowe między stronami w Jemenie, które powinny doprowadzić do zakończenia wojny i jednej z największych klęsk humanitarnych na świecie; podkreśla, że konfliktu nie można skutecznie rozwiązać bez pociągnięcia do odpowiedzialności za domniemane zbrodnie wojenne; wzywa wszystkie strony do poszanowania rozejmu i do zaangażowania się w dobrej wierze w negocjacje, które prowadziłyby do realnych ustaleń politycznych i porozumień dotyczących bezpieczeństwa, zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2216 (2015), ze wspólnymi mechanizmami służącymi realizacji misji Narodów Zjednoczonych wspierającej porozumienie z Al-Hudajdy oraz z apelem o całkowite zawieszenie broni wyrażonym w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2532 (2020); zwraca uwagę na katastrofę humanitarną, którą spowodowała trwająca od 2016 r. wojna w Jemenie; wzywa wszystkie strony do przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego i pełnego zaangażowania się w prowadzone przez ONZ rozmowy pokojowe;

10. wyraża głębokie zaniepokojenie eskalacją napięć w Iraku, w tym obcą ingerencją, które stanowią zagrożenie dla pracy kluczowych instytucji państwowych w tym kraju; wzywa wszystkie strony do zachowania największej powściągliwości i spokoju, ponieważ dla wszystkich podmiotów kluczowe znaczenie ma unikanie wszelkich działań, które mogłyby prowadzić do dalszej przemocy; ponownie podkreśla niezachwiane poparcie UE dla bezpieczeństwa, stabilności i suwerenności Iraku; wyraża zaniepokojenie sytuacją w Iraku i podkreśla głęboką frustrację społeczeństwa utrzymującą się korupcją w tym kraju; zachęca UE i jej państwa członkowskie do wspierania stabilności Iraku poprzez pomoc w odbudowie pokonfliktowej i w osiągnięciu pojednania, a także w odpowiedzialnym tworzeniu instytucji w celu ochrony kraju przed rywalizacją geopolityczną i przewzięciami szerczącymi się podziałów społecznych; podkreśla, że niszczenie dziedzictwa kulturowego oraz grabież dzieł sztuki i innych dóbr kultury podczas konfliktów zbrojnych wymaga podjęcia działań zarówno w zakresie odbudowy, jak i restytucji w celu ochrony i zapewnienia integralności dziedzictwa kulturowego i tożsamości społeczeństw, społeczności, grup i jednostek; zwraca uwagę na znaczenie misji doradczej UE w Iraku; podkreśla jednak, że misja ta sama musi się zreformować, aby zwiększyć swój wpływ w terenie we współpracy z władzami irackimi;

11. przypomina, że za konflikt w Libanie odpowiada klientelizm podmiotów politycznych w połączeniu z powszechną korupcją oraz że wszelka pomoc finansowa ze strony UE musi być uzależniona od istnienia demokratycznego i pluralistycznego rządu przyjmującego jasne stanowisko wobec korupcji; jest głęboko zaniepokojony przedłużającym się kryzysem politycznym, gospodarczym, finansowym i społecznym w Libanie, powodującym stałe cierpienia obywateli; z zadowoleniem przyjmuje wybory parlamentarne w Libanie, które odbyły się 15 maja 2022 r., i wzywa do szybkiego i pluralistycznego powołania nowego rządu, ukierunkowanego na realizację celów, wiarygodnego i rozliczalnego oraz wolnego od obcych wpływów; wzywa wiceprzewodniczącego Komisji/ wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i państwa członkowskie, aby nadal wywierali stanowczą presję na przedstawicieli politycznych Libanu, żeby skłonić ich do przeprowadzenia reform, m. in. przez uzależnienie wsparcia strukturalnego na dużą skalę od wprowadzenia rzeczywistych zmian; wzywa jednocześnie UE i jej państwa członkowskie do zwiększenia pomocy humanitarnej dla ludności libańskiej, przy równoczesnym wspieraniu podstawowych usług publicznych oraz organizacji oddolnych i społeczeństwa obywatelskiego;

12. podkreśla szczególną odpowiedzialność reżimu syryjskiego; podkreśla szczególną odpowiedzialność Rosji, jako stałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ, za 18-krotne zawetowanie od 2011 r. rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, które miały na celu znalezienie politycznego rozwiązania kryzysu syryjskiego; z zadowoleniem przyjmuje decyzję

⁽¹⁰⁾ AlMezaini, K., „Humanitarian Foreign Aid of Gulf States – Background and Orientations” [Zagraniczna pomoc humanitarna państw Zatoki Perskiej – kontekst i kierunki], Fundacja Konrada Adenauera, sprawozdanie polityczne nr 20, styczeń 2021 r.

Środa, 23 listopada 2022 r.

Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej z kwietnia 2021 r. o zawieszeniu członkostwa Syrii w tej organizacji; przypomina, że wojna domowa w Syrii jest jednym z najbardziej śmiertelnych konfliktów w regionie od dziesięcioleci – w jej wyniku zginęło pół miliona osób, a 14 milionów Syryjczyków przymusowo wysiedlono; przypomina o tragedii ludzkiej spowodowanej przesiedleniem – zarówno wewnętrznym, jak i w charakterze uchodźców w całym regionie i w Europie – ponad połowy ludności tego kraju; podkreśla potrzebę położenia kresu trwającej okupacji różnych części Syrii przez podmioty regionalne; podkreśla potrzebę rozwiązania trwającego konfliktu w Syrii w oparciu o demokrację oraz suwerenność i integralność terytorialną tego kraju; podkreśla, że rozwiązanie to należy osiągnąć w drodze dialogu; z zadowoleniem przyjmuje wszelkie wysiłki podejmowane przez UE, jej państwa członkowskie i społeczeństwo obywatelskie w celu dokumentowania i ścigania zbrodni przeciwko ludzkości oraz wzywa UE do wzmożenia wysiłków, aby położyć kres bezkarności; zauważa, że od czasu rozpoczęcia konfliktu nie wyeliminowano żadnego z jego głównych powodów, natomiast nasiliły się napięcia regionalne i pogłębił się kryzys gospodarczy w Syrii, prowadząc do strasznych cierpień wśród ludności cywilnej; z zadowoleniem przyjmuje wsparcie finansowe UE dla Turcji, Libanu i Jordanii w przyjmowaniu syryjskich uchodźców; przypomina, że Syria nie jest bezpiecznym krajem powrotu dla siedmiu milionów uchodźców, którzy od 2011 r. uciekli z tego kraju przed represjami i konfliktem; podkreśla, że pokonanie Daiszu/ISIS pozostaje głównym priorytetem światowej koalicji przeciwko Daiszowi/ISIS, ponieważ pomimo poważnych niepowodzeń, jakich doświadczyło ostatnio jego przywództwo, Daisz/ISIS nadal przeprowadza ataki i stanowi bieżące zagrożenie regionalne i globalne;

13. wzywa państwa członkowskie UE do wypełnienia obowiązku natychmiastowej repatriacji swoich obywateli, zarówno małoletnich, jak i ich matek, którzy od ponad czterech lat są przetrzymywani w obozach detencyjnych w Al Hol i Al Roj w Autonomicznej Administracji Północnej i Wschodniej Syrii; uważa, że jeżeli matki lub ojcowie ponoszą jakąkolwiek odpowiedzialność karną, powinni zostać do niej pociągnięci po powrocie do państwa członkowskiego;

14. podkreśla, że stabilna, bezpieczna, zjednoczona i dostatnia Libia jest jednym z priorytetów UE; zaleca w związku z tym, aby UE pozostała neutralna w bieżących walkach o władzę w tym kraju, zwłaszcza po ostatnich starciach; podkreśla, że UE powinna wspierać projekty mające na celu tworzenie większej liczby miejsc pracy, zwłaszcza w regionie Fezzan, który odgrywałby ważną rolę w stabilizacji sytuacji w kraju;

15. podkreśla długotrwałe zobowiązanie UE do przestrzegania odpowiednich rezolucji ONZ i poprzedniej rezolucji Parlamentu z 17 lutego 2022 r. w sprawie wdrażania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa jako stanowiska UE w sprawie konfliktu izraelsko-palestyńskiego, a także wieloletnie zobowiązanie UE do znalezienia sprawiedliwego i kompleksowego rozwiązania opartego na istnieniu dwóch państw; podkreśla ponadto, że zgodnie z prawem międzynarodowym nielegalne osiedla utrudniają ustanowienie rozwiązania dwupaństwowego jako ustalonej polityki Unii Europejskiej; przypomina, że jednym z warunków stabilności są rozmowy pokojowe między Izraelem a Palestyńską Władzą Narodową w sprawie ostatecznego zażegnania konfliktu poprzez rozwiązanie umożliwiające obu krajom współistnienie obok siebie w pokoju i poczuciu bezpieczeństwa w oparciu o linie z 1967 r.; ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie szybko pogarszającą się sytuacją humanitarną w Strefie Gazy i wzywa do zniesienia wszystkich środków ograniczających przepływ osób i towarów nałożonych przez Izrael na to terytorium, które to środki mają katastrofalne skutki dla ludności; wzywa Komisję i Radę, by zniechęcały obie strony do wszelkich działań podważających rozwiązanie dwupaństwowe, takich jak ekspansja osiedli; głęboko ubolewa w powodu ciągłej przemocy, aktów terroryzmu i podżegania do przemocy, które są z gruntu sprzeczne ze wspieraniem pokojowego rozwiązania dwupaństwowego; podkreśla znaczenie przeprowadzenia wyborów w Palestynie; wzywa UE do zwrócenia szczególnej uwagi na konflikt izraelsko-palestyński ze względu na jego wyjątkową długość i obecne perspektywy, które nie pozwalają na realistyczną ścieżkę prowadzącą do stabilności w całym regionie Bliskiego Wschodu;

16. przyjmuje do wiadomości normalizację stosunków między Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi, Bahrajnem, Marokiem i Sudanem z jednej strony a Izraelem z drugiej strony; zachęca do współpracy regionalnej i wspiera normalizację stosunków między Izraelem a państwami arabskimi, a także promowanie pełnego włączenia Palestyńskiej Władzy Narodowej, zgodnie z wysiłkami UE i USA na rzecz osiągnięcia pokoju, bezpieczeństwa i stabilności w regionie oraz zgodnie z ramami ONZ, arabską inicjatywą pokojową i porozumieniami z Oslo; wzywa do wykorzystania tej dynamiki w celu pogłębienia dialogu i współpracy w regionie z myślą o wsparciu procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie i rozwiązania dwupaństwowego, a także poszanowania prawa międzynarodowego; zauważa, że porozumienia abrahamowe stanowią czynnik reorganizacji stosunków międzypaństwowych w regionie, który należy uwzględnić przy opracowywaniu europejskiej strategii na rzecz stabilizacji regionu; wzywa Komisję i Radę, aby razem z odpowiednimi krajami arabskimi zbadały, w jaki sposób umowy o normalizacji stosunków, które te państwa podpisały z Izraelem, mogą sprzyjać wprowadzeniu rozwiązania dwupaństwowego;

17. potwierdza, że UNRWA wnosi znaczny wkład w zapewnianie stabilności i bezpieczeństwa w trudnym kontekście rosnących potrzeb humanitarnych i rozwojowych, a także wzywa UE i szerszą społeczność międzynarodową do zapewnienia agencji odpowiedniego wsparcia politycznego i finansowego, tak aby mogła ona realizować swój mandat oraz w związku z odnowieniem jej mandatu przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 2022 r.; podkreśla, że nie można zawieszać finansowania UE bez dowodów na niewłaściwe wykorzystanie środków;

Środa, 23 listopada 2022 r.

18. wzywa UE i jej państwa członkowskie, by zajęły się konsekwencjami rosyjskiej napaści na Ukrainę dla światowych dostaw żywności i cen żywności, które wpływają na stabilność w regionie; wzywa Komisję, aby zajęła się w pierwszej kolejności wpływem rosyjskiej napaści na Ukrainę na niektóre kraje szeroko rozumianego Bliskiego Wschodu pod względem bezpieczeństwa żywnościowego, priorytetowo traktując kraje najbardziej podatne na zagrożenia ze względu na ich dużą zależność od importu i brak zabezpieczenia społecznego oraz zapewniając, by wsparcie finansowe przynosiło bezpośrednie korzyści grupom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji; podkreśla, że konflikt w Ukrainie może zwiększyć presję inflacyjną wywołaną już pandemią COVID-19, a tym samym pogłębić kryzys żywnościowy i humanitarny w najbardziej zależnych krajach Bliskiego Wschodu;

Możliwości zapewnienia stabilności i bezpieczeństwa

19. podkreśla, że każda forma współpracy musi opierać się na podejściu opartym na bezpieczeństwie ludności, a także na poszanowaniu prawa międzynarodowego, na porządku światowym opartym na zasadach oraz na wspólnych celach propagowania praw człowieka i demokracji;

20. wzywa wszystkie państwa członkowskie UE, by nie dały się wciągnąć w regionalne rywalizacje; podkreśla, że w świetle trwających konfliktów i doniesień o wewnętrznych represjach wywóz broni do niektórych krajów regionu Bliskiego Wschodu może być sprzeczny ze stanowiskiem UE określonym we wspólnym stanowisku Rady 2008/944/WPZiB; wzywa do monitorowania wywozu broni do tego regionu za pomocą mechanizmu konsultacji między państwami członkowskimi;

21. ubolewa nad zbyt częstą wzajemną ingerencją krajów sąsiadujących w kryzysy wewnętrzne, w tym ingerencję polityczną i wojskową, która jest szkodliwa i przyczynia się do trwałego pogorszenia stosunków międzypaństwowych w regionie i do utrzymywania się konfliktów; wzywa kraje trzecie w regionie do powstrzymania się od wywozu broni lub bojowników do krajów dotkniętych konfliktami wewnętrznymi i od zbrojnych interwencji w konflikty w innych krajach za pośrednictwem regularnych wojsk lub organizacji paramilitarnych, ponieważ takie interwencje przyczyniają się do regionalnej destabilizacji, osłabiają struktury państwowe i sponsorują grupy bojowników o różnych kierunkach ideologicznych; potępia w związku z tym ciągłe naruszanie przez Turcję suwerenności i integralności terytorialnej Iraku; potępia również niedawne użycie przez Iran pocisków balistycznych i ataki dronów na iracki region Kurdystanu jako nieuzasadnione naruszenie suwerenności i integralności terytorialnej Iraku; zdecydowanie sprzeciwia się wykorzystywaniu dronów do egzekucji pozasądowych i eksterytorialnych oraz wzywa do zobowiązania się do pracy na odpowiednich forach międzynarodowych na rzecz globalnego zakazu tej praktyki; podkreśla w szczególności zagrożenia związane ze stosowaniem autonomicznych i zdalnie sterowanych systemów do przeprowadzania tego typu operacji;

22. wzywa UE do pełnego wykorzystania nowych form współpracy i form wsparcia finansowego, takich jak Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” oraz Europejski Instrument na rzecz Pokoju, przy czym powinna działać zgodnie z już ustalonymi zasadami przewodnimi i w sposób promujący stabilność i rozwój społeczny;

23. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie UE do ustanowienia strefy wolnej od broni masowego rażenia na Bliskim Wschodzie, zgodnie z rezolucją w sprawie Bliskiego Wschodu przyjętą podczas Konferencji Przeglądowej i Przedłużającej Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej z 1995 r.; z zadowoleniem przyjmuje promowanie przez UE środków budowy zaufania na poparcie tego procesu w sposób pełny, nieodwracalny i dający się zweryfikować; wyraża głębokie zaniepokojenie potencjalnym rozprzestrzenianiem broni jądrowej w regionie; wzywa UE i jej państwa członkowskie do podjęcia i wzmoczenia wszelkich wysiłków dyplomatycznych, by tego uniknąć i położyć kres temu zjawisku; zauważa, że Izrael, jako państwo niebędące stroną Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, od dawna zachowuje się niejednoznacznie co do swojego statusu jądrowego; wzywa Izrael do podpisania Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej;

24. stanowczo potępia stosowanie przez Iran masowych represji wobec pokojowych demonstrantów po zabójstwie przez władze irańskie 21-letniej Mahsy Amini za nieprzestrzeganie nałożonych przez reżim obowiązkowych zasad ubioru; wyraża ogromny podziw, szacunek i poparcie dla pokojowo protestujących kobiet i mężczyzn, którzy domagają się przestrzegania podstawowych praw i wolności, takich jak prawo kobiety do nienoszenia hidżabu; z zadowoleniem przyjmuje nałożenie przez Radę dodatkowych ukierunkowanych sankcji na najwyższych urzędników reżimu irańskiego odpowiedzialnych za represje, w tym na Korpus Strażników Rewolucji Islamskiej, policję obyczajową oraz – w świetle rosnącej cenzury internetowej – ministra informacji; jest zdania, że Parlament powinien zaprzestać oficjalnych spotkań z irańskimi urzędnikami, dopóki sześciu posłów do Parlamentu jest objętych ukierunkowanymi sankcjami ze strony Iranu; ponownie wyraża poparcie dla wspólnego kompleksowego planu działania, wzywając jednocześnie do bardziej kompleksowego porozumienia w sprawie irańskiego programu raketowego; głęboko ubolewa z powodu ciągłego wsparcia ze strony Iranu dla represyjnego reżimu w Syrii i dla Hezbollahu w Libanie oraz z powodu eksportu przez Iran dronów wojskowych i pocisków do Rosji mimo wojny napastniczej przeciwko Ukrainie;

Środa, 23 listopada 2022 r.

25. zwraca uwagę na strategiczny wymiar współpracy energetycznej z regionem Bliskiego Wschodu; podkreśla potrzebę dywersyfikacji źródeł energii w UE i wzywa ESDZ i Komisję do oceny wpływu w dziedzinie bezpieczeństwa wszelkich umów na przywóz ropy naftowej, gazu lub wodoru do UE; podkreśla, że stabilność i dobrobyt w regionie są kluczowym celem UE, biorąc pod uwagę znaczenie regionu w dywersyfikacji źródeł energii UE; wzywa UE, aby nie tylko zastąpiła import gazu i ropy naftowej z Rosji dostawą węglowodorów z szeroko rozumianego regionu Bliskiego Wschodu, ale by wykorzystwała możliwość ograniczenia uzależnienia od rosyjskiego gazu o dwie trzecie do końca 2022 r., aby zmniejszyć ogólną zależność UE od paliw kopalnych i zwiększyć inwestycje w wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych, a także w elektroenergetyczne połączenia międzysystemowe; wzywa UE do zwiększenia zaangażowania we współpracę z krajami szeroko rozumianego regionu Bliskiego Wschodu w ramach Europejskiego Zielonego Ładu; wzywa UE, aby motywowała i wspierała kraje regionu w osiąganiu ich celów klimatycznych, zwłaszcza poprzez wykorzystanie ich dużych zdolności w zakresie energii ze źródeł odnawialnych; uważa, że zależność regionu od wydobycia węglowodorów i handlu nimi stanowi zagrożenie dla jego przyszłej stabilności; wzywa UE, aby w kontaktach z partnerami w regionie podkreślała wzajemne korzyści płynące ze współpracy w zakresie transformacji ekologicznej, w szczególności korzyści płynące ze zrównoważonego wzrostu; zwraca się do UE, by rozważyła ustanowienie partnerstwa na rzecz energii ze źródeł odnawialnych z krajami szeroko rozumianego regionu Bliskiego Wschodu;

26. zaznacza, że trzeba zwalczać finansowanie organizacji terrorystycznych i działalności terrorystycznej; podkreśla, że UE musi przyczynić się do zwalczania prania pieniędzy i do powstrzymania nielegalnych przepływów finansowych poprzez przyjęcie jasnej strategii mającej na celu zaradzenie niedociągnięciom w kontrolowaniu tego rodzaju funduszy przez kilka państw w regionie; ubolewa, że Zjednoczone Emiraty Arabskie udzieliły schronienia rosyjskim oligarchom unikającym sankcji UE nałożonych na Rosję; podkreśla, że zaawansowane i historyczne partnerstwo z regionem w dziedzinie bezpieczeństwa wymaga wspólnego podejścia do napaści Rosji na Ukrainę i podstawowych interesów europejskich; ubolewa również, że sankcje UE wobec reżimu syryjskiego są obchodzone za pośrednictwem Libanu, Iranu i Rosji od 2011 r.;

27. zdecydowanie potępia ataki terrorystyczne, których dokonują grupy terrorystyczne w regionie; dlatego wzywa UE i jej państwa członkowskie do dalszego silnego zaangażowania w działania prawowitych rządów zwalczających sieci dżihadystów; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji i ESDZ na rzecz utworzenia sieci eksperckiej w delegaturach UE w kilku krajach w regionie, poświęconej zwalczaniu terroryzmu oraz służącej zapewnieniu pomocy dostosowanej do potrzeb zgłaszanych przez szereg rządów; wzywa do systematycznej współpracy w zakresie zapobiegania radykalizacji postaw i terroryzmowi oraz ich zwalczania poprzez ukierunkowane, dostosowane do potrzeb i regularnie oceniane programy cywilne; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez Komisję, w szczególności przez Służbę ds. Instrumentów Polityki Zagranicznej, na rzecz opracowania programów służących rozwojowi partnerstwa z kilkoma krajami w regionie w zwalczaniu radykalizacji i terroryzmu; uważa, że takie dostosowane do potrzeb programy, poparte środkami materialnymi i finansowymi odpowiadającymi szczególnym potrzebom państw otrzymujących pomoc, mogą być skutecznymi instrumentami współpracy w zakresie bezpieczeństwa; wzywa jednak do przeprowadzenia dogłębnej oceny skuteczności tych projektów i dopilnowania, by dostarczyciele wsparcia, często pochodzący z agencji państw członkowskich, zapewniali, w oparciu o prawdziwą wiedzę fachową, odpowiednie szkolenia dostosowane do potrzeb zgłaszanych przez państwa przyjmujące;

28. z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia przez Radę ustawy Magnickiego, która jest ważnym unijnym instrumentem karania osób łamiących prawa człowieka; wzywa do przygotowania środków ograniczających wobec irańskich urzędników, którzy są zaangażowani w poważne naruszenia praw człowieka wobec irańskich obrońców praw człowieka, więźniów sumienia i uczestników pokojowych protestów w tym kraju;

Obywatele i prawa człowieka

29. podkreśla, że kontakty międzyludzkie i współpraca w takich dziedzinach jak handel, edukacja, nauka lub kultura odgrywają ważną rolę w regionie i mogą wnieść kluczowy wkład w stabilność regionalną i niwelowanie podziałów zarówno w odniesieniu do UE, jak i między różnymi państwami; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje przedstawiony przez Komisję wniosek dotyczący zwolnienia obywateli Kuwejtu i Kataru z obowiązku wizowego; wzywa Komisję do szybkiego zaangażowania się w dyskusje techniczne, aby zapewnić spełnienie odpowiednich kryteriów i doprowadzić do zwolnienia z obowiązku wizowego dla obywateli Kuwejtu i Kataru; wzywa Komisję, by ułatwiła studentom z tego regionu dostęp do programu Erasmus+;

30. zwraca uwagę, jak ważna jest stała i rosnąca obecność polityczna i dyplomatyczna UE w regionie dla promowania strategicznego dialogu politycznego i wspierania wymiany między krajami w regionie w celu propagowania stabilności; wzywa UE i jej państwa członkowskie do pogłębienia stosunków dyplomatycznych i politycznych na rzecz demokracji, praw człowieka i praworządności, zgodnie z żądaniami pokojowych ruchów ludowych w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej;

Środa, 23 listopada 2022 r.

31. zauważa, że UE i jej państwa członkowskie są obecnie zaangażowane w różnego rodzaju operacje i współpracę wojskową w regionie: operacja sił morskich UE w Somalii ATALANTA mająca na celu ochronę statków Światowego Programu Żywnościowego i innych zagrożonych statków oraz zniechęcanie do piractwa i rozbojów na morzu, zapobieganie im i ich zwalczanie, operacja sił morskich UE na Morzu Śródziemnym IRINI, amerykańska operacja Inherent Resolve mająca na celu wspieranie sił partnerskich do czasu, gdy będą one w stanie samodzielnie pokonać Daisz/ISIS na wyznaczonych obszarach Iraku i Syrii, operacja NATO Sea Guardian na rzecz budowania zdolności w zakresie bezpieczeństwa morskiego, wsparcia orientacji sytuacyjnej na morzu i zwalczania terroryzmu na morzu oraz europejska inicjatywa na rzecz morskiej orientacji sytuacyjnej w Ormuzie; uważa, że zobowiązania te stanowią odpowiedź na zbiorowe zagrożenia uznane w prawie międzynarodowym i stanowią istotny europejski wkład w bezpieczeństwo w regionie; zauważa jednak, że indywidualne zaangażowanie niektórych państw członkowskich w lokalne kryzysy lub konflikty nie jest częścią bardziej skoordynowanego podejścia na szczeblu europejskim, np. w Syrii czy Libii; podkreśla potrzebę monitorowania i oceny obecności UE z perspektywy praw człowieka oraz uwzględnienia kryteriów bezpieczeństwa ludzkiego;

32. ubolewa, że przywódcy w regionie zareagowali rekonstrukcją systemów autorytarnych na powszechne protesty uliczne na rzecz reform demokratycznych w wielu krajach arabskich w 2010 i w 2011 r. oraz w późniejszych latach i jeszcze bardziej ograniczyli wolność słowa, wolność zrzeszania się, wolność zgromadzeń i wolność prasy obywateli i mieszkańców; podkreśla, że praworządność i prawa człowieka, dobre rządy i walka z korupcją przynoszą korzyści ludziom i wspierają stabilność w regionie; podkreśla, że perspektywa arbitralnego przetrzymywania i torturowania jest nieakceptowalną formą braku bezpieczeństwa dla wszystkich obywateli regionu, prowadzącą do większych niepokojów społecznych, nieufności i niechęci wobec instytucji krajowych;

33. potępia fakt, że w całym regionie obrońcy praw człowieka, działacze, dziennikarze i krytycy nadal doświadczają poważnych i wszechobecných represji państwowych; wzywa delegatury UE i państw członkowskich w terenie, aby w swoich kontaktach z władzami lokalnymi priorytetowo traktowały kwestie praw człowieka oraz by zapewniły pełne i skrupulatne wdrożenie wszystkich wytycznych UE, w tym wytycznych w sprawie obrońców praw człowieka oraz planu działania dotyczącego praw człowieka i demokracji; wzywa UE do promowania tolerancji i wolności religii w regionie; wzywa Komisję do dopilnowania, aby klauzula demokratyczna w układach o stowarzyszeniu z państwami trzecimi była skutecznie stosowana, ilekroć dochodzi do wyraźnych naruszeń praw człowieka; wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby wykorzystwały wszystkie wielostronne fora, którymi dysponują, w tym ONZ, do odnowienia lub ustanowienia niezależnych międzynarodowych mechanizmów dochodzeniowych i sprawozdawczych w celu zajęcia się najpoważniejszymi naruszeniami międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka w regionie Bliskiego Wschodu, w szczególności torturami, wymuszonymi zaginięciami i egzekucjami pozasądowymi; w tym celu wzywa do przywrócenia grupy uznanych ekspertów ONZ ds. Jemenu, do ustanowienia oenzykowskiego mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie naruszeń praw człowieka w Egipcie oraz do odnowienia mandatu niezależnej misji rozpoznawczej ONZ w Libii;

34. wyraża głębokie zaniepokojenie wpływem, jaki wywołuje na prawa człowieka sprzedaż, wywóz, aktualizacja i utrzymanie technologii masowej inwigilacji w regionie, biorąc pod uwagę niechlubne skutki jej wykorzystywania do represji krajowych; potępia nadużywanie przez region technologii oprogramowania szpiegującego, takiego jak Pegasus izraelskiej grupy NSO; podkreśla, że wszelkie nadużycia oprogramowania do inwigilacji ukierunkowane na przywódców politycznych, dziennikarzy, działaczy lub społeczeństwo obywatelskie stanowią poważne naruszenie podstawowych praw i wolności; podkreśla szczególne zagrożenia dla obrońców praw człowieka, opozycjonistów, dziennikarzy i innych osób, jakie niosą ze sobą nowe technologie cyfrowe, za pośrednictwem których ich działalność jest kontrolowana, ograniczana i podważana; wzywa UE, by podjęła inicjatywę na rzecz propagowania natychmiastowego globalnego moratorium na sprzedaż, przekazywanie i wykorzystywanie technologii oprogramowania szpiegującego do czasu przyjęcia solidnych ram regulacyjnych w tej dziedzinie; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by zapewniły pełną należytą staranność w zakresie praw człowieka oraz właściwą kontrolę wszelkiego przyszłego wywozu europejskiej technologii inwigilacji i związanej z tym pomocy technicznej; apeluje do UE i jej państw członkowskich o współpracę z rządami państw trzecich w celu eliminacji represyjnych praktyk ustawodawczych i przepisów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa i walki z terroryzmem; wzywa odpowiednie władze do uwolnienia wszystkich więźniów sumienia, w tym dziennikarzy i dziennikarzy obywatelskich, oraz do umożliwienia rozwoju wolnego, niezależnego i zróżnicowanego krajobrazu medialnego, co leży w długoterminowym interesie ich własnej stabilności i bezpieczeństwa; podkreśla znaczenie walki z dezinformacją i rozpowszechnianiem fałszywych informacji w regionie oraz wzywa UE do podjęcia odpowiednich działań, w szczególności poprzez wspieranie niezależnych mediów i edukacyjnych inicjatyw obywatelskich;

35. wzywa UE do dalszego wspierania rozwoju silnego i niezależnego społeczeństwa obywatelskiego w regionie, w szczególności poprzez współpracę ze związkami zawodowymi, organizacjami kobiecymi lub organizacjami zajmującymi się ochroną środowiska; zauważa, że UE jest zainteresowana współpracą z lokalnymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w celu lepszego informowania o swoich strategiach wobec krajów regionu, a także lepszej ich oceny i większego zróżnicowania; podkreśla, że kurcząca się przestrzeń dla społeczeństwa obywatelskiego w kilku krajach

Środa, 23 listopada 2022 r.

stanowi zagrożenie dla stabilności w regionie; głęboko ubolewa nad gwałtownym pogorszeniem się sytuacji w zakresie wolności zrzeszania się i nad atakami na organizacje społeczeństwa obywatelskiego w wielu krajach w ciągu ostatniej dekady, poprzez prawne lub faktyczne represje i zastraszanie; zdecydowanie potwierdza, że obrona podstawowych praw i wolności obywatelskich i politycznych jest legalnym obszarem działań organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym w regionie Bliskiego Wschodu;

36. podkreśla powagę przemocy wobec kobiet w regionie, zwłaszcza w sytuacjach konfliktu; zwraca się do UE i jej państw członkowskich, aby wezwały swoich partnerów w regionie do zwiększenia udziału kobiet w zapobieganiu konfliktom i ich rozwiązywaniu, w negocjacjach pokojowych, budowaniu pokoju, utrzymywaniu pokoju, pomocy humanitarnej i odbudowie pokonfliktowej; w związku z tym zwraca się do UE, aby dała przykład i zapewniła sprawiedliwą reprezentację kobiet we własnych delegaturach i misjach UE; wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby we wszystkich działaniach na rzecz rozwiązania konfliktu w szeroko rozumianym regionie Bliskiego Wschodu uwzględniały rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000) w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa; ponawia apel o pełne wdrożenie trzeciego unijnego planu działania w sprawie równości płci i nadanie mu priorytetu w każdym aspekcie działań zewnętrznych UE; apeluje do UE i jej państw członkowskich o wezwanie wszystkich stron konfliktu w regionie do podjęcia specjalnych środków w celu ochrony kobiet i dziewcząt przed przemocą ze względu na płeć, w szczególności przed gwałtem i innymi formami niegodziwego traktowania w celach seksualnych, w sytuacjach konfliktu zbrojnego; podkreśla znaczenie wspierania lokalnych organizacji kobiecych jako środka upodmiotowienia;

37. wzywa władze w regionie, by przestrzegały zakazu tortur we wszelkich okolicznościach, który to zakaz jest zapisany zwłaszcza w Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karaniami, podpisanej i ratyfikowanej przez większość krajów regionu; wzywa do zniesienia kary śmierci w całym regionie; ubolewa, że we wspólnym komunikacie w sprawie partnerstwa strategicznego z Zatoką Perską nie wprowadzono żadnych zabezpieczeń w zakresie praw człowieka do współpracy w zwalczaniu terroryzmu z państwami Zatoki Perskiej, i nalega, aby wszelka współpraca w tej dziedzinie z państwami Zatoki Perskiej i Bliskiego Wschodu podlegała ścisłemu stosowaniu takich zabezpieczeń; z głębokim zaniepokojeniem odnotowuje utrzymującą się w krajach regionu tendencję do przyjmowania nieprecyzyjnie sformułowanych „przepisów antyterrorystycznych”, których wdrożenie w praktyce prowadzi do kryminalizacji legalnych i pokojowych sprzeciwów; z zadowoleniem przyjmuje prowadzenie dwustronnych dialogów dotyczących praw człowieka z państwami Zatoki Arabskiej, jak również z Izraelem, Jordanią i Libanem; podkreśla jednak, że takie dialogi nie powinny polegać na odhaczeniu pozycji na liście, lecz powinny mieć na celu zapewnienie określonych zobowiązań i rezultatów na rzecz konkretnych postępów w zakresie praw człowieka w krajach partnerskich; podkreśla ponadto, że coroczne dialogi na temat praw człowieka nie powinny być jedyną okazją do rozmów na temat praw człowieka z poszczególnymi krajami; wzywa UE i przywódców państw członkowskich, aby uwzględniali obawy i formułowali zalecenia wyrażane w ramach dialogów we wszystkich kontaktach na wysokim szczeblu, które odbywają ze swoimi odpowiednikami w państwach członkowskich RWPZ; jest głęboko zaniepokojony ciągłym pogarszaniem się sytuacji w zakresie praw człowieka w Arabii Saudyjskiej, co znajduje odzwierciedlenie we wzroście liczby egzekucji w 2022 r. i wyrokach wydawanych na obywateli Arabii Saudyjskiej, takich jak wyrok na Salmę al-Szehab, skazaną na 45 lat więzienia za korzystanie z mediów społecznościowych; jest głęboko zaniepokojony nierozliczeniem winnych zabójstwa dziennikarza Washington Post Dżamala Chaszukdziego;

38. podkreśla znaczenie celów zrównoważonego rozwoju określonych w Agendzie ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 jako kluczowych czynników sprzyjających stabilności regionalnej; podkreśla potrzebę dalszego zacieśniania współpracy między UE a krajami w regionie z myślą o realizacji wszystkich celów, w szczególności tych dotyczących wyzwań, które wymagają globalnej współpracy, takich jak zmiana klimatu, poprzez określenie jasnych strategii, ram czasowych i celów w tych obszarach; podkreśla, że najlepszym sposobem wspierania przez UE bezpieczeństwa i stabilności w regionie jest wyeliminowanie podstawowych przyczyn;

o

o o

39. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, sekretarzom generalnym Ligi Państw Arabskich, Unii dla Śródziemnomorza i Rady Współpracy Państw Zatoki, a także rządów i parlamentom ich państw członkowskich.